

Begrundelse

Der henvises til artikler i Information den 22., 23., 27., 28., 29. og 30. december 1994 om problemer med offentlighedsloven og arkivloven.

Svar (1/2 95)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

1. Som anført i den foreløbige besvarelse af 10. januar 1995 har Justitsministeriet anmodet Kulturministeriet, som arkivloven henhører under, om en udtalelse.

Kulturministeriet har i sin udtalelse af 20. januar 1995 anført følgende:

»For så vidt angår det generelle forhold mellem arkivloven og offentlighedsloven, skal Kulturministeriet udtale, at det fremgår af arkivlovens forarbejder, at spørgsmålet om almindelig aktindsigt efter offentlighedsloven og parter aktindsigt efter forvaltningsloven ikke ændres ved, at sager, dokumenter m.v. afleveres til arkiverne. Forholdet er her, at sager, dokumenter m.v., der efter de nævnte love er undergivet aktindsigt, også efter aflevering til arkiverne vil kunne benyttes i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår det specielle spørgsmål, der er rejst i debatten om betydningen af § 6 i kapitel 2, »Behandling af statslige arkivalier«, i bekendtgørelse nr. 857 af 21. oktober 1992 om offentlige arkivalier og om offentlige arkivers virksomhed, skal ministeriet bemærke, at arkivloven og de udfyldende bestemmelser vedrører varetagelsen af arkivmæssige hensyn.

Bekendtgørelsens § 6 er formuleret i medfør af arkivlovens § 10, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kulturministeren til varetagelse af arkivmæssige hensyn fastsætter regler om behandling, bevaring og kassation af statslige myndigheders arkivalier. Det bemærkes, at for det kommunale område har kulturministeren ikke hjemmel til at fastsætte regler om behandling, men kun om bevaring og kassation af arkivalier (jf. arkivlovens § 10, stk. 2).

Bekendtgørelsens § 6 udmøntes ved, at rigsarkivaren fastsætter regler om statslige myndigheders arkivdannelse, herunder om etablering, indretning, afgrænsning og drift af journal- og arkivsystemer. Rigsarkivaren har oplyst, at Statens Arkiver er i færd med at udarbejde sådanne regler.

Arkivbekendtgørelsen har afløst bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976 om statsinstitu-

tioners arkiver og deres forhold til Rigsarkivet og landsarkiverne. Heraf fremgik det blandt andet, at Rigsarkivet og landsarkiverne er institutionernes konsulenter i arkivanliggende, herunder også i spørgsmålet om sagsdannelse og arkivdannelse.

De arkivmæssige hensyn, som Statens Arkiver skal varetage, vil naturligvis i vidt omfang tilgodese hensyn, der vil være af betydning i forbindelse med administrationen af offentlighedsloven.

Arkivmæssige hensyn kan dog være mere vidtrækkende end hensynet til den almindelige sagsbehandling og aktindsigt m.v. I modsætning til aktindsigt efter offentlighedsloven kræver arkivadgang efter arkivloven således intet forhåndskendskab til en given sags eksistens.

Sammenfattende er det Kulturministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at fastslå, at arkivloven og de udfyldende bestemmelser har medført begrænsninger i folks muligheder for at bruge offentlighedsloven.«

Justitsministeriet er enig med Kulturministeriet i, at den nye arkivlov (lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver) ikke kan antages at have medført begrænsninger i (forringelse af) borgernes muligheder for at gøre brug af den adgang til aktindsigt, der følger af offentlighedsloven.

2. Det rejste spørgsmål er stillet på baggrund af den debat om offentlige myndigheders journalpligt, som en udtalelse af 7. oktober 1994 fra Folketingets Ombudsmand har givet anledning til. Udtalelsen er afgivet på baggrund af en klage over, at et kommunalt tilsynsråd havde truffet afgørelse om, at der ikke gælder nogen almindelig pligt for kommunerne til at føre journal.

I Ombudsmandens udtalelse hedder det bl.a. følgende:

»[Det er] min opfattelse, at det følger af *god forvaltningsskik*, at en myndighed i almindelighed bør foretage systematisk journalisering af indkommen og udgået post. (Fremhævet her).

Tilsynsrådet udøver et legalitetstilsyn. Det vil sige, at Tilsynsrådet kun kan gribe ind over for en kommune, hvis der foreligger en tilsidesættelse af lovgivningen (eller af gældende ret i øvrigt). Tilsynsrådet kan således ikke tage stilling til rimeligheden eller hensigtsmæssigheden af dispositioner, som en kommune foretager inden for lovens rammer. Det er almindeligt antaget, at legalitetstilsynet også afskærer tilsynsmyndighederne fra at efterprøve, om en